

La deslleialtat

«Si anem a unes noves eleccions caldrà poder respondre molt bé algunes d'aquestes qüestions»

A deu dies per la convocatòria automàtica d'un es de noves eleccions -26 de maig, dos mesos després del fracàs de la primera investidura- l'escenari és incert i desesperançador per a l'independentisme. De poc ha servit la fita històrica de superar el 52% de la cambra catalana i ostentar una còmoda majoria absoluta (74 diputats). Tampoc trobar-se enmig d'una pandèmia que ha portat el Govern de la Generalitat ha gestionat l'autogovern i els seus recursos amb la situació més in extremis de totes les viscudes des de la recuperació democràtica. I encara de menys ha servit que els dos partits que s'havien de posar d'acord per formular una coalició de govern fossin els mateixos de les últimes dues legislatures.

Però en el repartiment de responsabilitats (les culpes, que cadascú les renti a casa, com la roba bruta) és desigual entre els diferents actors protagonistes.

Sembla clar que amb un empat en escons entre el PSC i ERC, i desestimada la via d'una reedició de l'acord entre PSC-ERC i l'espai dels Comuns, emulant els vells tripartits del 2003-2010, pertocava liderar l'espai de l'independentisme a Esquerra Republicana. ERC ho va intentar amb un acord d'investidura i legislatura amb la CUP, a l'espera de l'entesa amb Junts. Un moviment ràpid que permetia ERC pivotar cap a l'esquerra, reforçar el seu marc programàtic i intentar seduir l'espai dels Comuns, si no en la primera part de la legislatura, amb el desplegament de les polítiques que se'n poguessin derivar.

Aquest moviment és una part de la mala digestió del resultat de les eleccions que ha fet l'espai polític de Junts per Catalunya, però no n'és pas l'únic. El primer error és aferrar-se a la idea que els resultats del 14-F van suposar un empat tècnic. Hi ha un escó de diferència i 35.000 vots i manté certa simetria amb el resultat a la inversa del 2017: un escó de diferència (33-32) i 12.000 vots. Però mai llavors es va parlar d'empat tècnic i aquell marge va ser suficient perquè Junts seguís liderant el Govern.

La segona part del dol és haver d'assumir que ocupen en tercer lloc -el segon lloc si parlem només de l'espai de l'independentisme- i tampoc ha estat resolt. Aquest mal pair deixa al descobert dues esmenes, per dir-ho així. D'una banda, la prèdica de la unilateralitat i el mal dit independentisme màgic no té més recorregut: cal recordar que la candidata Borràs va arribar a dir en campanya que si guanyava i l'independentisme superava el 50%, activaria la DUI. Després se'n va desdir.

De l'altra, la carta del president Puigdemont (que, recordem, encapçalava la llista per davant la candidata Laura Borràs) no ha estat suficient per avantatjar la candidatura de Pere Aragonès. Un contrast entre apel·lar a l'independentisme més emocional o l'independentisme pragmàtic. Que ha embussat les negociacions amb un debat pobre, prepolític i poc democràtic com el de fer entrar en les discussions el paper que hauria de tenir el Consell per la República.

Fins aquí, hi ha una lectura de les últimes setmanes de gestió de les negociacions. Evidentment, el pap és ple de retrets, travetes, malfiances, desavinences, topades i boicots entre les dues formacions, i ve de molt lluny. I un dels principals problemes de l'aritmètica resultant és aquesta combinació diabòlica que obliga els mateixos actors a asseure's a negociar una segona part d'una història que no ha anat bé. Que només estira més les costures d'una relació tensa i, políticament, estranya que és que dos partits d'eixos ideològics tan diferents, es vegin obligats a una entesa governamental en bé d'un moviment com el de l'independentisme.

I aquí entra la deslleialtat de Junts per Catalunya cap a ERC. Sense comptar les dues

ocasions en què Esquerra va donar suport al president Pujol, des que es va emprendre el "procés", els republicans han donat suport a tots els presidenciables que ha presentat l'espai exconvergent, primer, i l'amalgama de Junts, després. Parlem de Mas (2012 i 2015), Carles Puigdemont (2016), Jordi Turull i Quim Torra (2018). Fins i tot, van votar Laura Borràs com a presidenta del Parlament, al marge de l'acord per a la investidura. Evidentment, Junts per Catalunya té tot el dret de no votar Aragonès com a candidat a la presidència de la Generalitat, però aquí hi entra la deslleialtat. No fer-ho és no correspondre amb la generositat que ha mostrat ERC quan s'ha trobat en aquesta disjuntiva. Per exemple, amb la candidatura de Junts pel Sí, quan la CUP va vetar Mas, no es va batallar perquè l'alternativa fos Raül Romeva, Oriol Junqueras o Carme Forcadell i sempre es va donar per descomptat que era el PDECat qui proposava el candidat (finalment, va ser Puigdemont, el número 3 de la llista per Girona).

I la deslleialtat també és per la paraula donada. Val a dir que la presidenciable Borràs va mostrar certes reticències a manifestar si donaria el seu vot per al candidat republicà en cas que guanyés, però, finalment, s'hi va comprometre. I també s'hi va comprometre Jordi Sánchez, secretari general de la formació i un dels negociadors, durant aquestes últimes setmanes. El perquè d'aquest vaivé potser tingui a veure amb aquesta assumpció de com assimilar l'intercanvi de papers.

Però si, finalment, aquests escassos dies de marge que queden no són suficients per aconseguir un acord d'investidura i governabilitat, quin sentit tindrà per a l'independentisme tornar a superar el 50% si els partits s'han pogut posar d'acord? Quins escenaris s'obren? Una hegemonia molt més àmplia dins del bloc independentista que tampoc faria més fàcil l'entesa? Un creixement del PSC que li permetés optar per noves aliances? I en aquest canvi d'aliances, és de suposar que tant seria possible una nova entesa entre els partits d'esquerra, que s'assimilés als acords que ja es donen al Congrés de Diputats, com un acord com el que governa la Diputació de Barcelona (PSC i Junts). En política tot és legítim i imprevisible. Però si anem a unes noves eleccions caldrà poder respondre molt bé algunes d'aquestes qüestions.